

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanili se cena primerno zniža

Uredništvo in upravnosti se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Stev. 47.

V Ptuju v nedeljo dne 24. novembra 1907.

VIII. letnik.

Mi gremo naprej...

Naš urednik je pravzaprav najrevnejši človek na svetu. Brez šale, — kajti pečati se mora v slavnoznamo, vsaki dan se spreminjačo „slovensko politiko...“ To ni tako lahko, kajti politiziranje je težko delo, ako ni gotovi političnih strank, ako menjajo voditelji prvaštva svoje „prepričanje“ kakor umazano srajce. Evo dokaze, da je tako!

Poglejmo najprve Koroško! Pred volilnim bojem za državni zbor je agitiral Brejc-Podgorčev „Mir“ proti udeležbi na „katoliškem zboru“. Podpirali so ga v tej agitaciji kranjski liberalci. Potem so se voditelji „Mirove“ stranke kranjskim kaplanom in člindranemu dr. Šusteriču pokorili in kranjski liberalci delajo zdaj proti „Miro“ ter izdajajo celo svoj lastni list pod hanskim imenom „Korošec“.

In na Štajerskem? Ista slika! Novopečeno „narodno stranko“ so ustanovili pod pretvezo, da hočejo z njo klerikalnega zmaja ubiti. Z istimi besedami kakor mi so stopili celjski prvaški dohtari v volilni boj in z našimi glasovi sta bila izvoljena Ježovnik ter Roblek. V državnem zboru pa sta stopila Roblek ter Ježovnik v „Jugoslovansko zvezo“, v kateri sedi cela vrsta klerikalnih farjev. Večina njunih predlogov se je tikala urednikov in Ježovnik je na glavnem zboru „narodne stranke“ sam priznal, da je glavno vprašanje za pravake „uredniško vprašanje“.

Istotako smešno sliko kaže n. p. celjski listič „Domovina“. V začetku je bil klerikalni in je napadal vse, kar ni trobilo v črni rog Štajerske kaplanokratije. Potem zopet je priporočala „Domovino“, naj se duhovnikom v obraz pljune. In ko je zopet par tednov klerikalstvo trobila, postala je nakrat odločno „narodna“ in „liberalna“. Kaj naj rečemo o listu, ki je vsaki teden drugega prepričanja? Takšni list ne zaslubi drugega imena, kakor človek, ki proda svoje prepričanje za pečeni krompir...

In klerikalci? Te ljudi izpoznavata ljudstvo

z vsakim dnevom bolje. Najprve so bili zastopniki vseh slojev ljudstva; potem so postali nákrat „kmetski zvezari“. Ali to klerikalno „kmetsko prepričanje“ jim ni branilo, da so se pokorili vladini komandi in da se zavzamejo za nagodbeni načrt, ki je kmetijstvu v največjo škodo. Za kmeta pravijo da so, — za kmeta bodejo klerikalci toliko časa, da v bogi kmet ne izkravljavi na križu trpljenja...

Ali se naj take stranke resnim smatra? Ali ni škandal, ako se dela politiko edino v to svrhu, da bi postal recimo dr. Sušteršič minister? Ali ni škandal, ako se dela politiko edino za to, da bi se Plojev vpliv varoval, ki je sicer v zadnjem času zaradi zadeve z onim otrokom izginil? Ali ni škandal, ako se pita ljudstvo s kamenjem, ko zahteva kruha?... Res žalostno je, da imamo še toliko nezavednega ljudstva, ki veruje praznim besedam in se da zaslepiti od lažnih širokoustnežev...

* * *

Ali mi gremo naprej! Z vsakim dnevom se poveča število naših somišljenikov na Štajerskem in Koroškem. Z vsakim dnevom je število naših naročnikov večje. Z vsakim dnevom pridobimo kakšni občinski zastop. Z vsakim dnevom vležijo pametni starisci zopet novo prošnjo za nemški poduz. Z vsakim dnevom se zgradi nove nemške šole. Mi gremo naprej, kajti — brez praznih besed, brez nemestnih obljub nam je mogoče, ljudstvu resnično pomagati.

Resnično pomagati! Mi ne prinašamo dvojezičnih pečatov in zboljšanja duhovniških plač. Ali mi povečujemo vpliv našega ljudstva, kajti za nami stoji večina odločnih nemških poslancev, ki imajo moč, da prisilijo vlado, da se zavzemeta za naše potrebe. Kaj so prinesli Korošec, Pišek, Roblek, Benkovič, Ježovnik e tutti quanti domu? Strankarski prepir, pod katerim tripi sleherno gospodarsko delo. Za „jugoslovanskega ministra“ se jím gre, za „trgovsko akademijo“ v Ljubljani se zavzemajo, za prvaške

uradnike se borijo, — gospodarsko delo pa puščijo nam!

Ponavljamo to še enkrat, vkljub temn, da ljudstvo vse to že davno ve in razume!

Zdaj pa prihaja zima, kmet se odpočije malo od najhujšega dela in ima vsaj toliko časa, da se izobražuje za trenutek. V tem času bomo prihajali med ljudstvo. Prirejali bomo shode, gospodarska predavanja, izdajali podučne knjige, odpirali ljudstvu oči! Zaupniki v krajih, kjer bi imeli radi napredne shode, naj se obrnejo k nam. Priskrbili bomo vse!

Tako bodo ljudstvu polagoma lupine razoci pale, — tiste lupine, ki so mu jih pravki pritisnili, da ne bi videlo, kako je vbogo, izstradano, zanemarjeno, lačno in zatirano... Tako bodo tudi v bodočnosti naprej korakali!

Politični pregled.

Zveza kmetskih poslancev v državni zboru, kateri pripadajo vsi od kmetov izvoljeni poslanci brez razlike narodnosti, obdržala je v navzočnosti 84 oseb sejo glede avstro-ogrskih nagodb. Novi klerikalni „poljedelski“ minister Ebenhoch se je izjavil za nagodbeni načrt. Ravno tako prvaški poslanec Povše. Napredni poslanec knez Auersperg pa je Povšeta ojstro napadel in nasprotoval nagodbi. Istotako sta se izjavila proti nagodbi poslancev Malik (ptujsko-lipniški okraj) in Kaiser. Končno se je sprejela rezolucija, ki obstoji iz 2 delov. V prvem delu se je izreklo, da nagodba sicer ne zadostuje popolnomo, da pa je vendar boljša od sedanjega stanja in je glasovalo za to 61 poslancev. V drugem delu rezolucije se je izrazilo upanje, da se bodo kmetijstvu temeljito pomagalo in so glasovali zato vši navzoči poslanci. Edinega nastopanja zveze kmetijskih poslancev ni pričakovali, ker so klerikalci svoje prepričanje za par ministerskih sedežev prodali.

Kaj so dobili Madžaroni od pogodb? Za par ministerskih sedežev so prodali klerikalci

pravem mestu prijet in z veseljem je to župniku naznani.

In pretekla so leta. Iz šolskih otrok so postali odrašeni ljudje in z veseljem je opazoval župnik, kako je rastla med Roziko in Tonetom ljubezen in vezala njuna srca. Morda bode le konec tega sovraštva, ki mu je napravilo toliko skrb. Da bi le mlada dva dobropuskaj držala!

Isto si je misil Toni, ko ni prisel oče dočito ne daljo domu. Ali je oče morda že kaj opazil in hotel na ta način preprečiti, da bi Toni občeval s hčerkico sovražnika? No, to bi se mu ne posrečilo. S hudičem in s smrto bi se ranjno boril in ako bi bilo treba, odpovedal bi z njim v tujino.

Takih sklepov pa ni bilo treba. Toni bi to izpoznał, ko bi vedel, kakšne misli je izrazil njegov oče o njegovih zvezci s Zagorjanovo hčerkico.

Hladnik je nameč Požurnika vprašal: »Ali si se s Zagorjanom že sprijaznil?«

»Jaz?« vprašal je Požurnik začuden, »jaz ne vem nič. Kako prideš do tega vprašanja?«

»No, misil sem si to, ker sem vidil že parkrat svojega Toneta s Zagorjanovo Roziko.«

»Mojega fanta? Ti se pač motis?« — »Se pač ne motim. Poznam ju kakor tebe in ako hočeš, pa ti pripeljem se pričo, nameč mojega fanta. Ta celo pravi,

Kadar gorē potujejo...

Povest od sovraštva in ljubezni.

Spisal Karl Bienenstein.

(2. nadaljevanje.)

Kar je Agata Roziki povedala, je bilo resnično. Požurniku ni šlo dobro, odkar je svojega prijatelja izdal. Vsakani niso smatrali lov na žival za greh, temveč za staro pravico in pustili mu etüti, da zaničujejo njegovo dejanje. Ali pologoma se je vse pozabilo. Požurnik je postal najbogatejši kmet doline, od katerega se je vedno kaj potrebovalo; zato se ni hotel nikdo z njim prepričati; Zagorjan pa je marsikaterega prijatelja od sebe spravil, kjer je vsakega grdo opsoval, kdor je le eno besedico s Požurnikom izpregovoril.

»S takim lopovom se nič ne govori, je divjal; kdor mu še roko dà, je ravno tako slab kakor on in pljuni na se v obraz!«

Požurnik je obžaloval to, kar je storil, z vsakim letom bolj. Rad bi podelil roko h spravi, ali Zagorjan je ostal vedno ednak, tudi takrat, ko ju je hotel župnik spriznati. Ja, ko mu je župnik po vseh dobrih brezuspešnih besedah z večno peklenko kaznijo grozil, zavpil je proti duhovniku: »Ako pride Požurnik v nebesa, potem ne maram jaz tja; in ako sprejme naš Bog take lopove, potem držim raje s hudičem.«

Napram takemu sovraštu je bil župnik onemogel;

misil je, da bode pač čas, ki napravi vsacega človeka milejšega, vsa nasprotna odstranil.

Resnično je minulo tudi nekaj let, brez da bi se med sovrašnima kmetoma kaj pripretilo. Zagorjan je ponahljalo celo s psovjanjem in župnik je pričel zopet upati. Še enkrat je hotel poizkusiti, ali tokrat ne naravnost. Hotel je spoprijazniti najprve otroke sovrašnih kmetov, da bi potem združil i očeta. Zato je naprosil župnik učitelja, naj pričui Toniju igranje z vijolino, Roziki pa petje. Velika čast je bila na koru peti in upalo se je, da bode postal Zagorjan milejši.

Ali tudi to pot se je župnik zaračunal. Sovrašto Zagorjana ni spalo; bilo je le na strazi, da bi v pravrnem trenutku na nasprotnika skočilo. Ko je Zagorjan čul, da je tudi Požurnikov Toni na koru opravil imel, sel je v šolo in povedal, da njegova hčerkica Rozika ne sme več na koru peti.

Učitelj ga je mirno poslušal; potem mu je položil roko na ramo in je rekel: »Zagorjan, poglej, zakaj pa naj jaz zaradi tega trpiš, kar imas ti s Požurnikom? Tvoja Rozika ima tako dobri glas in posluh in jaz sploh ne vem, kje naj v našem malem kraju petce dobim. Ako ti Roziki več peti ne pustis, škodujes le meni, ne pa Požurniku. Ta se bode se smejal, ako je njegov fant na koru, tvoja Rozika pa ne. Ali sem ti kdaj kaj storil, Zagorjan, da mi hočeš najboljšo pevko vzeti? Poidi, bodi pameten in premisli stvar še enkrat!«

In Zagorjan je stvar res premisil. Učitelj ga je na

kmetskega koledarja izide že ta teden!

